

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ІВАНА ФРАНКА
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

ОКСАНА ДЗЕРА
ТАРАС ШМІГЕР

**ХРОНОЛОГІЯ БІБЛІЙНОГО
ТА ЛІТУРГІЙНОГО ПЕРЕКЛАДУ
В УКРАЇНІ**

ЛЬВІВ — 2023

УДК [811.161.2'25:27-23-282»8/20»](01)

Д 99

Рецензенти:

д-р філол. наук., проф. Л. В. Коломієць

канд. філол. наук., доц. А. А. Білас

канд. філол. наук., доц. Н. М. Грицив

Рекомендували до друку Вчена рада
Львівського національного університету імені Івана Франка
(Протокол 49/6 з 29 червня 2023 р.) та
Видавнича рада Наукового товариства ім. Шевченка у Львові
(Протокол від 10 липня 2023 р.)

Дзера Оксана, Шмігер Тарас

Д 99

Хронологія біблійного та літургійного перекладу
в Україні = A Chronology of Ukrainian biblical and
liturgical translation : довідник / Оксана Дзера, Тарас
Шмігер. – Львів, 2023. – 71 с. – (Національна пам'ять у
перекладознавстві ; вип. 3).

ISBN 978-617-10-0799-4

Хронологія містить відомості про переклади біблійних і літургійних текстів, що пов'язані з Україною або українською мовою та охоплюють час від кінця IX до початку XXI сторіччя. Принципи укладання досить легко екстраполювати на інші галузі українського перекладу. Вибрана бібліографія вперше підсумовує теоретичні, історичні та критичні дослідження з українського біблійного й літургійного перекладу.

Розраховано на широке коло читачів – перекладознавців, перекладачів, культурологів, критиків, вчителів-словесників і книгознавців.

УДК [811.161.2'25:27-23-282»8/20»](01)

ISBN 978-617-10-0799-4

© О. Dzera, T. Shmiher, 2023

PREFACE

Although history is not equal to chronology, the latter is highly instrumental in helping students comprehend the general paradigm of civilizational progress as well as memorize key facts and events. The chronology of literary translation as a book genre is not yet established in translation studies, though it can serve both as a textbook and as a reference book. A chronology of Ukrainian biblical and liturgical translation is another argument for institutionalizing these domains of translation research as separate subdisciplines.

The principles of the compiled chronology are as follows:

1. The order of providing information is chronological, and the time span is from the 9th to early 21st centuries. When the exact year is unknown, the reference is made to a decade or a century.
2. The main area categories are facts from biblical and liturgical translation, but specifically mentioned texts represent various types of translations (adaptation, paraphrase, version), complete or incomplete translations of the Bible, euchographic and hymnographic pieces as well as paraliturgical songs.
3. The length of entries is defined by the aim of the manual for students. Entries are short, because they are only factual. Besides, they are effective for quick reference. The authors did not provide long entries which could be classified as theoretical, biographical and institutional. In the future, this could be a new interesting, but extensive project.
4. The entries do not include bibliographic details. Instead, they present a condensed rendition of historical insights drawn from two spheres of religious translation. Certain details, particularly

those pertaining to earlier historical epochs, serve as immediate points of reference, whereas more in-depth and methodological studies house other information.

The entries are marked with the letters “B” and “L” which denote the biblical and liturgical information respectively.

The university courses in histories of Ukrainian literary translation, which cover religious texts, are designed for students of the translation studies department: they have a triple objective – providing a better knowledge of the Ukrainian history of translation, boosting the critical evaluation of texts and views as well as realising the genetic and typological lines of shaping Ukrainian lingual poetics. The aforementioned is part of optional courses: “History of Ukrainian Literary Translation” (for first-year students of the translation studies department), “Traditions and Strategies of Bible Translation” (for second-year students of the translation studies department) and “Reception of World Literature in Ukraine” (for first-year students of the translation studies department). The significance of the religious aspect in grasping the complete evolution of Ukrainian literary expression and poetics accounts for considerable academic focus on this subject.

Oksana Dzera composed the ‘biblical’ part of this textbook, which contributes to her grant project within the programme “Non-residential Fellowship for Scholars in Ukraine” from the IWM (Institut für die Wissenschaften vom Menschen) and HURI (the Harvard University Research Institute).

The ‘liturgical’ part of the book is written by Taras Shmiher as the outcome of the project which was made possible through Scholarship Grant No. 52110864 from the International Visegrad Fund. The project was implemented at the Maria Curie-Skłodowska University (Lublin, Poland) from October 2021 to July 2022 under the supervision of Prof. Magdalena Mitura.

We sincerely thank the reviewers and commentators of this edition for their guidance, encouragement and support.

CONTENTS

Preface	7
Chronology	9
Medieval epoch	11
Early modern time	16
Nineteenth century	25
Twentieth century	30
Twenty-first century	48
Selected bibliography	57
Authors	69

ДОВІДКОВЕ ВИДАННЯ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

Серія «Національна пам'ять у перекладознавстві», Випуск 3

ДЗЕРА Оксана, ШМІГЕР Тарас

ХРОНОЛОГІЯ БІБЛІЙНОГО ТА ЛІТУРГІЙНОГО ПЕРЕКЛАДУ В УКРАЇНІ

Технічна редакція *Владислав Бартошевський*

Підписано до друку 11.08.2023 р.

Формат 60×84 ¹/₁₆. Умовн. друк. арк. 4,18.

Зам. 08/23. Наклад 200 прим.

Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська 1, м. Львів, 79000.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції.

Серія ДК № 3059 від 13.12.2007 р.

Видруковано у Дослідно-видавничому центрі

Наукового товариства ім. Шевченка

вул. Генерала Чупринки 21, Львів, 79013.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції.

Серія ДК № 884 від 04.04.2002 р.